

11 e Trefaldighet

Psalmer: 4, L130, 46, 211, L178, L170

Texter: Jes 1:10-17, Jak 1:22-27, Luk 18:9-14

Nåd vare med er och frid från Gud vår Fader och Herren Jesus Kristus. Amen.

Jes 1:10-20

10 Hör HERRENS ord, ni Sodomsfurstar,
lyssna till vår Guds undervisning, du Gomorrafolk!

11 Vad skall jag med era många slaktoffer till?
säger HERREN. Jag är mätt på brännoffer av baggar
och på gödkalvars fett, till blod av tjurar, lamm och bockar har jag inte behag.

12 När ni kommer för att träda fram inför mitt ansikte,
vem begär då av er att mina förgårdar trampas ner?

13 Bär inte längre fram meningslösa matoffer.

Röken av dem är avskyvärd för mig.

Jag står inte ut med nymånader, sabbater och utlysta fester -
ondska tillsammans med högtidsförsamlingar.

14 Min själ hatar era nymånader och högtider.

De är en börda för mig, jag är trött på att bära den.

15 När ni räcker ut era händer, döljer jag mina ögon för er.

Även om ni ber mycket, kommer jag inte att lyssna.

Era händer är fulla av blod.

16 Tvätta er och gör er rena. Tag bort era onda gärningar från mina ögon.

Sluta att göra det som är ont.

17 Lär er att göra det som är gott, sök det rätta.

Tillrättavisa förtryckaren, försvara den faderlöses rätt,
stöd änkan i hennes sak.

18 Kom, låt oss gå till rätta med varandra, säger HERREN.

Om era synder än är blodröda, skall de bli snövita,
om de än är röda som scharlakan, skall de bli vita som ull.

19 Om ni är villiga att höra, skall ni få äta landets goda.

20 Men om ni vägrar och är motsträviga,
skall ni förtäras av svärd, ty så har HERRENS mun talat.

Herre, helga oss i sanningen, ditt ord är sanning. Amen.

Som ”vanligt” måste vi börja med att rätta till bibelhänvisningen i Bibelkalendern.
Om vi bara skulle läsa verserna 10-17 i Jesajas första kapitel som Bibelkalendern

föreslagit, så skulle vi lämnas med en straffdom som gör det tydligt att vi förtjänat att utplånas från jordens yta. Eftersom jag valt att predika över den gammaltestamentliga texten så skulle en sådan predikan som enbart behandlade dessa verser bli en förfärlig predikan som riskerade att lämna människor i förtvivlan. Så gjorde inte Jesaja och så ska vi inte heller göra och därför ska vi också höra om budskapet i verserna 18-20 som är det klaraste evangelium som förkunnar att Gud förlåter alla synder och att denna förlåtelse är fullt färdig att tas emot i tro. Denna frälsning är av sådant slag att det bara finns en enda sak kvar som fördömer, nämligen otron som vägrar lyssna till evangeliet och vägrar ta emot frälsningens fria gåva.

Men vi ska börja med profetens förkunnelse av lagen. Han riktar budskapet till folket i Juda och Jerusalem. Men innehållet är av sådant slag att det är tillämpligt på alla som går i kyrkan, ber och firar gudstjänst i någon form. Alla gudstjänsthandlingar, även de som Gud själv befallt och knutit sina löften till, har tendens att förvanskas och omvandlas till sin motsats så att de blir en börda för Gud. Det beror inte på att Gud ändrar sig och blir less på den gudstjänst han själv befallt sitt folk. Det beror på att människan ändrar sig och börjar fira gudstjänst i felaktigt syfte. Att det finns en tendens till förvanskning av all gudstjänst beror alltså inte på något hos Gud eller i själva gudstjänsten utan i människohjärtat som har denna medfödda, ärvda förmåga att gå vilse bort från Gud, även när hon befinner sig i templet eller i kyrkan.

Nu kanske någon undrar hur gudstjänsten förvanskas? Den är väl densamma hela tiden om man inte ändrar på något av det Gud befallt? Juda och Jerusalem firade ju gudstjänst som Gud befallt Mose. Vi firar gudstjänst som den nytestamentliga kyrkan alltid gjort och vissa moment i vår gudstjänst har flerhundraåriga anor och går tillbaka på fornkyrkan. Förvanskningen är inte en ändring av den yttre formen utan en ändring i gudstjänstbesökarnas hjärtan. Så fort någon tror att han kan kompensera för sina synder med att gå i kyrkan och be så har gudstjänsten förvanskats.

Förvanskningen sker när man tror att Gud blir nöjd bara man ber och firar gudstjänst, så nöjd att man kan fortsätta leva i synd bara man firar gudstjänst regelbundet.

Förvanskningen sker när människor börjar tro att de täcker ett behov hos Gud med sina offer, böner och gudstjänsthandlingar - att de måste ge honom allt detta för att han ska hålla sig lugn och vara nöjd och bli villig att ge dem något tillbaka.

Förvanskningen sker när man tror att man på något sätt sätter Gud i tacksamhetsskuld genom att be och fira gudstjänst så att Gud blir skyldig att ge något tillbaka. Men Paulus utbrister på ett ställe: *vem har först givit honom något som han måste betala igen?* Och i vår text säger Herren genom sin profet: *Vad skall jag med era många slaktoffer till?* Herren behövde inte deras offer, lika lite som han behöver offer och gåvor från något annat folk. Vi måste förstå att vi inte har något att offra eller ge honom som kan göra honom nöjd med oss. Så fort någon tror att han kan göra något för att få Guds kärlek så har allt han gör blivit en börda för Herren, även offren som

Gud befallt, bönerna eller gudstjänstfirandet. Gud hatar allt vi gör eller ger honom för att försöka få något från honom. Att fira gudstjänst för att vinna Guds välvilja eller kompensera för synd är det effektivaste sättet att reta Guds vrede.

Gud har aldrig, varken i gamla eller nya testamentet, instiftat någon gudstjänsthandling eller befallt en bön därför att han behöver något från oss. I gamla testamentet indelades offren i syndoffer och tackoffer. De var enbart ämnade för att lära folket hur Herren tar bort synd och hur de skulle tacka Herren för allt det goda de fått både till kropp och själ. Inte någon gudstjänsthandling var ämnad för att folket skulle kunna ge ett sken av fromhet åt ett syndigt liv, kompensera för synd eller förtjäna Guds välvilja. Det är att på ett mycket grovt sätt pervertera Guds goda gåvor.

När HERREN i vår text kallar folket i Juda och Jerusalem och deras ledare för ”Sodomstjurar” och ”Gomorrafolk” så gör han tydligt att de förtjänat att utplånas från jorden i lika hög grad som folket i Sodom och Gomorra. Här handlar det om vad folket förtjänat. De trodde att de kunde förtjäna Guds välvilja med sina offer, gudstjänsthandlingar och böner. När man tror det så är utrotning det enda man i verkligheten förtjänat. ”Syndens lön är döden”, är en sats som innefattar all förtjänst människan kan få med sina gärningar. För även alla våra rättfärdiga gärningar är som en fläckad klädsel. Och när det gäller gudstjänsthandlingar som görs för att få något av Gud så är de långt ifrån några ”rättfärdiga gärningar” utan något som HERREN hatar. Folket i Juda och Jerusalem trodde att de skilde sig från folket i Sodom och Gomorra eftersom de hade templet mitt ibland sig och offrade de offer och firade de högtider som var föreskrivna i Guds lag. Men det var ingen skillnad inför Gud. För ingen människa har något att berömma sig av inför Gud. Och när man tror att offren och bönerna är goda gärningar som förtjänar Guds välvilja så har allt blivit förgäves.

Folket i Juda och Jerusalem hade gjort ett skådespel av sin fromhet. De frambar många offer, helt enligt föreskrifterna, de sträckte ut sina händer och bad mycket. Men HERREN stod inte ut med deras högtidsförsamlingar. HERREN fördömer här det mänskliga högmod som inbillar sig att något som vi ger Gud kan kompensera för synden och behaga Gud. Spetsen i denna lagförkunnelse kommer med orden: *Tvätta er och gör er rena. Tag bort era onda gärningar från mina ögon.* Men hur ska det gå till? Om inte alla offer, böner, sabbater och högtider som HERREN själv befallt kan göra det, hur ska det då gå till? Svaret är enkelt: inget som vi människor gör, eller kan göra, tvättar oss rena inför Gud. Inget vi gör, eller kan göra, tar bort en enda synd från Guds ögon. Det är det enkla, klara och tydliga svar som lagen lämnar oss med. Någon hjälp mot synden finns inte i vad lagen kräver av oss.

Men nu kanske någon säger: läs sammanhanget. HERREN säger ju i fortsättningen: *Lär er att göra det som är gott, sök det rätta. Tillrättavisa förtryckaren, försvara den*

faderlöses rätt, stöd änkan i hennes sak. Det måste ju innebära att ett socialt engagemang kan kompensera för brister i gudstjänsten och andra synder. Tar vi bara ett socialt ansvar så kommer det att beseгра onda tankar, vrede och girighet som finns i människohjärtat och göra oss mer och mer rena inför Gud. Gud kräver inte det omöjliga. Gud kräver inte mer än vad de politiska partierna lovar i sina valmanifest. Ett socialt ansvar gör oss till bättre människor i Guds ögon.

Att säga så tar udden av lagens förkunnelse och det är inte meningen i Jesaja. Bibeln lär oss att det är ett kort steg mellan det onda begäret och syndiga handlingar. Att ”göra gott” och ”söka det rätta” kräver att vi har en helt annan natur än den vi har. Det kräver inte bara ett ökat socialt ansvar utan att vi är annorlunda till vår konstitution: heliga, rena och syndfria. Men det finns bara EN som ingen kan överbevisa om synd.

När Adam hörde Gud komma i trädgården gömde han sig. En syndare söker alltid en buske att gömma sig bakom för att slippa konfronteras med sin synd. Vår undanflykt kan vara att vi tänker att förkunnelsen ju gäller folk som levde för 2700 år sedan. Men orden är bevarade och ämnade också för oss. Vi ska inte tänka att vi är Guds välartade barn för att vi går i kyrkan. Vi har inget att berömma oss av inför Gud, inte av vår gudstjänst heller. Han varken behöver eller vill ha våra goda gärningar om vi tror att vi kan förtjäna Guds nåd genom dem. Då skiljer det oss från den ende som kan tvätta oss rena – nämligen Gud själv. Ett skuldbelastat folk som överger HERREN är förlorat, eftersom det bara är HERREN som kan rena oss från vår skuld (1:4).

HERREN hade krävt av dem att de skulle tvätta sig och göra sig rena. Men det kan ingen. Lagen kräver det omöjliga av oss, och därför väcker den både vrede och förtvivlan om vi lämnas med den. Men nu säger HERREN: *Kom, låt oss gå till rätta med varandra. Om era synder än är blodröda, skall de bli snövita, om de än är röda som scharlakan, skall de bli vita som ull.* Det innebär inte att Gud plötsligt ändrat sig och utan vidare gett amnesti för begångna synder. Guds rättfärdighet kräver att syndens skuld blir betald. Guds rättfärdighet kräver att synderna blir straffade. Jesaja förkunnar genom hela sin bokrulle hur Gud själv betalar för synderna genom sin rättfärdige tjänare, Israels Helige, vår Återlösare, som ger sitt liv för det skuldbelastade folket, de vanartiga barnen, ja hela världen, både judar och hedningar. Israels Helige, vår Återlösare, har utgjutit sitt blod för att ta bort vår synd och skuld. Hans blod är det enda som tvättar oss rena från all synd, som Johannes skriver: *Jesu, Guds Sons blod, renar oss från all synd* (1 Joh 1:7)

Guds lag får oss att huka oss och vilja gömma oss. Men precis som Gud kallade den förste syndaren fram från sitt gömställe för att ge honom löftet om Frälsaren, så

kallade HERREN det upproriska folket till sig. Efter lagförkunnelsen sa han: KOM. *Kom, låt oss gå till rätta med varandra, säger HERREN.* Överbevisade om synd kom de utan att ha något att berömma sig av. Men när Gud gick till rätta med dem fick de inte vad de förtjänade utan vad de inte förtjänat. De blev fullkomligt renade från all synd. Blodröda syndare blev snövita. Men det enda som kan tvätta bort synd är Jesu blod. Han är Guds lamm som tar bort hela världens synd. Han kallas i Jesaja bokrulle för jungfruns son, Immanuel, barnet som blir fött, HERRENS rättfärdige tjänare, ett rotskott ur torr jord, Israels Helige, vår Återlösare. Vi behöver inte vara rädda när HERREN kallar oss fram från våra gömställen för att gå till rätta med oss. Vilket härligt löfte är inte detta för alla syndare i alla tider: *Om era syndar än är blodröda, skall de bli snövita, om de än är röda som scharlakan, skall de bli vita som ull.*

Sedan HERREN förkunnat reningen från synd som han ger som en fri gåva inbjuder han folket att tro detta: *Om ni är villiga att höra, skall ni få äta landets goda.* Detta är inget villkor för förlåtelsen. Det är HERREN ensam som tar bort de blodröda synderna och gör dem vita som snö, utan vår medverkan, oberoende av våra gärningar. Gud förlåter av nåd, inte på grund av något som vi gör, inte ens på grund av tron. Gud förkunnar förlåtelsen för att folket inte bara ska höra med öronen utan tro och ta emot förlåtelsen. ”Att höra” är ett uttryck som innefattar tron. Profeten Jesaja säger här exakt detsamma som Jesus säger i Joh 3:16: *den som tror ... ska inte gå förlorad utan ha evigt liv.*

Fortsättningen är på ett sätt också ett klart evangelium fast det kommer i form av ett hot, vilket kännetecknar lagen i egentlig mening: *Men om ni vägrar och är motsträviga, skall ni förtäras av svärd, ty så har HERRENS mun talat.* Det är evangelium i den meningen att det visar att det egentligen bara finns en enda sak som fördömer, och det är otron. Om vi blir fördömda så är det ytterst sett inte för syndernas skull. Om de än är blodröda så ska de bli snövita – det är HERRENS löfte. Men den som vägrar höra och är motsträvig, dvs. vägrar tro löftet, ska förtäras av svärd. Jesaja säger här exakt detsamma som Jesus säger i Markus 16:16: *den som inte tror ska bli fördömd.* Sedan Jesus framburit sitt fullkomliga offer för världens synd, sedan hans blod renat oss från all synd, finns det bara en enda sak kvar som kan leda till fördömmelse. Det är otron som vägrar tro och ta emot denna fria gåva.

Så har HERRENS mun talat. Sådant är HERRENS beslut om vår frälsning. Därför ska ingen tro att han ska göra undantag för någon utan detta evangelium ska förkunnas för hela skapelsen till tidens slut som Jesus säger: ”Gå ut i hela världen och predika evangelium för hela skapelsen. Den som tror och blir döpt skall bli frälst, men den som inte tror skall bli fördömd.”

Till sist ska vi säga något om våra goda gärningar, vår kärlek, att vi handlar rätt mot

varandra och hjälper de förtryckta, att vi ber och firar gudstjänst. Efter det sagda, är det någon mening med det? Folket på Jesajas tid hade förvanskat gudstjänsten till något som kunde förtjäna Guds välvilja. Men hur imponerande vår förehavanden än kan te sig så kan de inte utföra något så stort att vi förtjänar något från Gud. Själva tanken på något sådant retar bara hans vrede. Syftet med Guds barns kärlek, glädje, frid, tålamod, vänlighet, godhet, trohet, mildhet och självbehärskning är enbart att bära vittnesbörd om tron i deras hjärtan. Vi firar gudstjänst för att höra Guds ord, få försäkran om hans nåd och förlåtelse, lovsjunga honom för hans oförtjänta nåd, uppmuntra varandra att tro på den förlåtelse som bara Gud kan ge. Varje tanke på att göra detta för att förtjäna något från Gud förorenar gudstjänsten och evangeliet eftersom det högmodigt gör anspråk på att vi kan påverka och behaga hela universums HERRE med våra mänskliga verk.

Låt oss be!

Käre Herre Jesus Kristus, du är vår Återlösare. Bevara oss för tanken att våra gärningar skulle utföra vad du gjorde med din lydnad och ditt fullkomliga offer. Du är vår ende Frälsare och all ära tillhör dig. Hjälp oss så att vi hör ditt ord och bevarar det i våra hjärtan. Sänd din Ande till oss och helga oss så att vi med tankar, ord och gärningar bär vittnesbörd om vår tro. Dig vill vi tacka med allt vi gör i ord och handling. Amen.